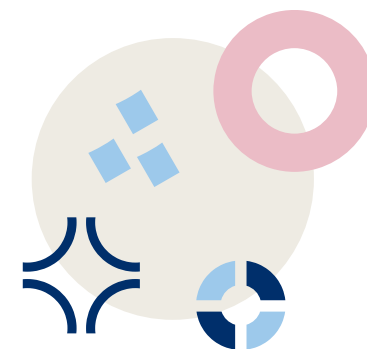

Keskuskauppakamarin ihmisoikeusjärjestelmän esittely

- tausta ja tavoitteet -

Keskuskauppakamarin koulutustilaisuus 13.1.2021

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

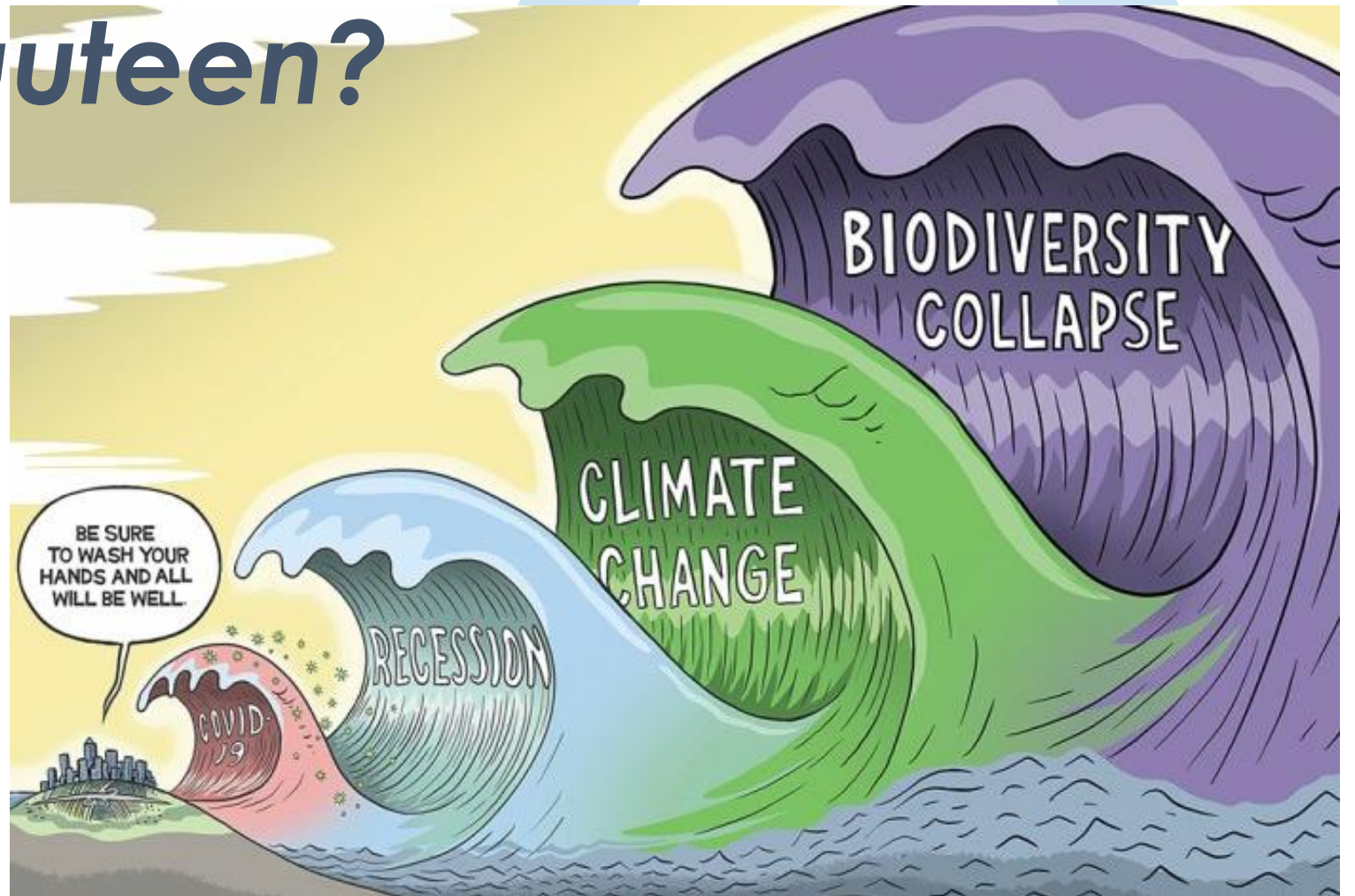

Esitys

- Vastuullisuuden lähtökohdista
- Keskuskauppakamarin vastuullisuustyö
- Ihmisoikeussitoumuksen pääpiirteet

Miksi panostaa vastuullisuuteen?

Vastuullisuus ja toimintaympäristön muutosten ennakointi

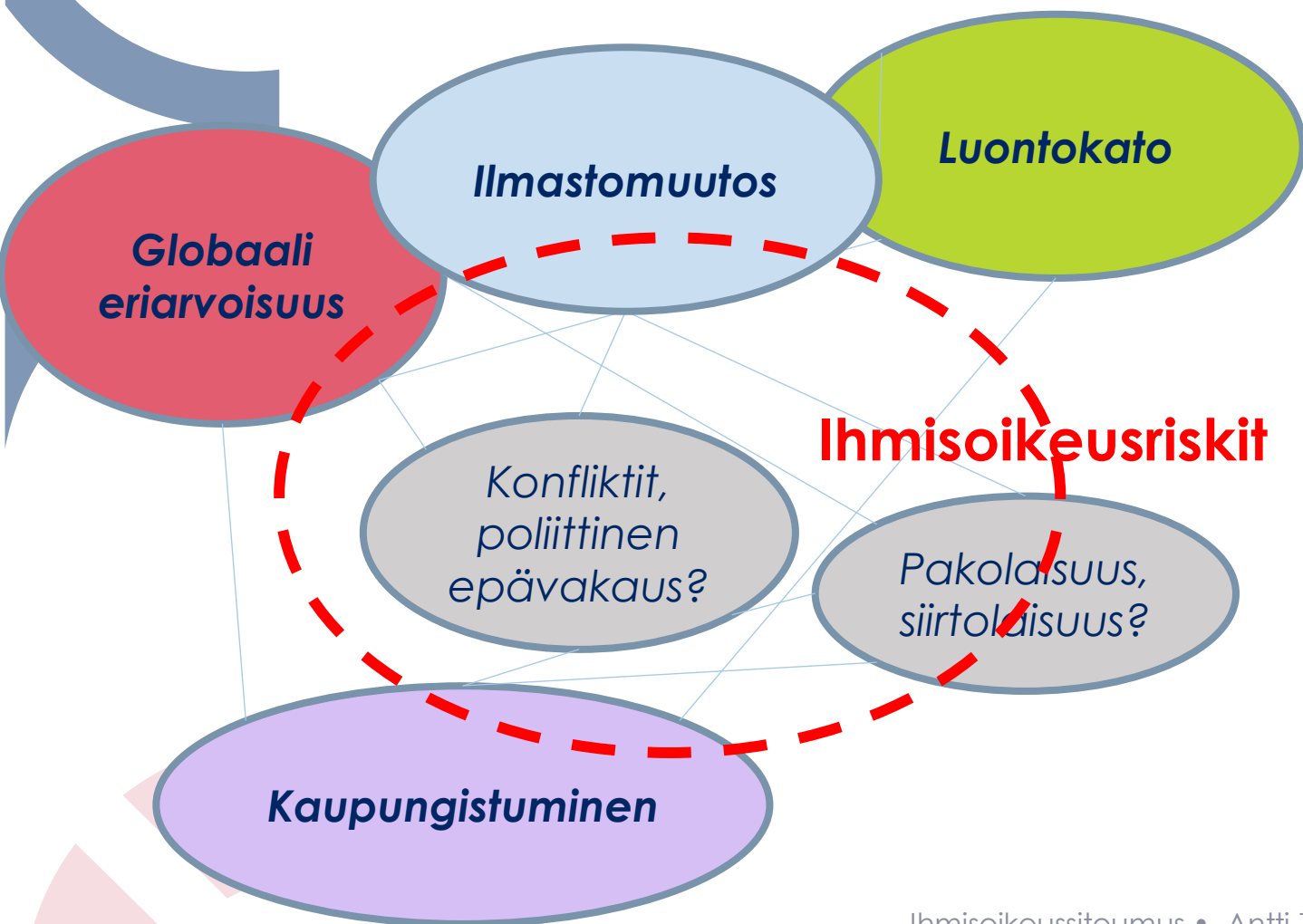
- "Megatrendit"

- Ilmiöitä ja kehityskulkuja, jotka vaikuttavat monenlaisiin toimijoihin eri tavoin mutta samansuuntaisesti

- Talous ja sen rakenteet
- Kuluttajat
- Sijoittajat
- Kansalaisyhteiskunta ja poliittinen päätöksenteko
- Yritykset

- Keskinäisriippuvuus → **toisiaan vahvistava kierre**

Megatrendit / tulevaisuushaasteet

- Liiketoimintaan ja sen jatkuvuuteen kohdistuvat riskit
- Kasvava kysyntä ratkaisuille ja ratkaisuihin osallistuville vastuullisille toimijoille
- Uudet liiketoimintamahdollisuudet

Toimintaympäristön muutokset
→ *suhteellinen kilpailuetu*

Vastuullisuus on strategiaa ja arvonmuodostusta

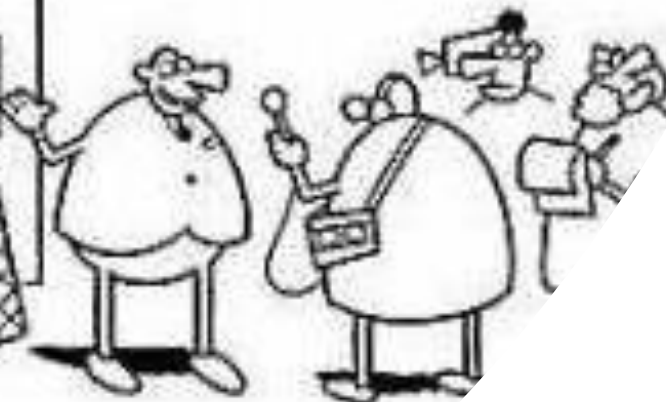
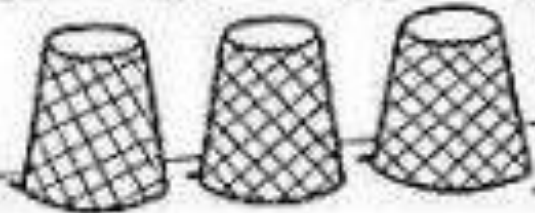
Arvonmuodostus ja sidosryhmät

- Kuluttajat, asiakkaat
- Toimeksiantajat, alihankkijat
- Omistajat (myös potentiaaliset sijoittajat)
- Muut rahoittajat
- Työntekijät (myös potentiaaliset työntekijät)
- Yhteiskunta, viranomaiset ja päätöksenteko

Vastuullinen arvonmuodostus edellyttää **tehokasta ja uskottavaa viestintää**
→ viestinnällä muokataan ja luodaan uusia toimintaympäristöjä

THIS FORMS PART OF OUR
CORPORATE SOCIAL
RESPONSIBILITY PLAN.

PAPER PLASTIC GLASS

***Vastuullisuus ei ole
vain viestintää, mutta
se on myös viestintää***

Keskuskauppakamarin vastuullisuustyö

- Ylimmän johdon päätös Keskuskauppakamarin vastuullisuustyön kehittämisestä syksyllä 2018
  - Vastuullisuusasiantuntija aloitti 2019 alussa
  - Vastuullisuuslautakunta nimettiin toukokuussa 2019
- Vastuullisuusratkaisut yrityksille:
  - *Ilmastositoumus (11/2019)*
  - *Ihmisoikeussitoumus (10/2020)*

VASTUULLISUUSLAUTAKUNTA 2021

Hanna-Leena Pesonen (pj), Jyväskylän yliopisto

Kati Ihamäki (vpj), OP-ryhmä

Anne Ekberg, Fiblon Oy

Minna Halme, Aalto-yliopisto

Terhi Koipijärvi, Metsähallitus

Sami Lundgren, UPM Oy

Jorma Mikkonen, Lassila & Tikanoja Oy

Tytti Nahi, Fairtrade

Ari Nissinen, Suomen ympäristökeskus

Anja Peltonen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Michaela Ramm-Schmidt, Baltic Sea Action Group

Lea Rankinen, Paulig

Leo Stranius, Third Rock Oy

Sitoumusjärjestelmien pääpiirteet

- Järjestelmät luotu tukemaan yrityksiä ja yhteisöjä huolehtimaan ilmasto- ja ihmisoikeusvastuustaan
- Sitoumukset ovat **johtamisen välineitä**, joiden avulla organisaatio voi järjestelmällisesti kehittää ilmasto-/ihmisoikeusvastuun toteutumista toiminnassaan ja tuotteissaan
- Sitoumukset ovat **viestintäkeinoja**, jolla yritys/yhteisö voi viestiä tehokkaasti kaikille sidosryhmilleen sitoutuneisuutensa ilmasto-/ihmisoikeusvastuun jatkuvaan kehittämiseen ja parantamiseen
- Yrityksille erikseen järjestetyt **koulutukset** olennainen osa sitoumusjärjestelmää koskevaa palvelutarjontaa

Ihmisoikeussitoumuksen lähtökohdat

Jäsenkysely, jonka tarkoituksena oli selvittää:

- Keskuskauppakamarin jäsenten lähtökohtia ja valmiuksia sosiaalisen vastuun ja erityisesti ihmisoikeusvastuun toteuttamisessa
  - Sosiaaliseen ja ihmisoikeusvastuuseen liittyviä asenteita
  - Sosiaalisen ja ihmisoikeusvastuun johtamisen tilaa organisaatioissa
- *Millaisissa ihmisoikeusvastuuseen liittyvissä asioissa jäsenet kaipaavat tukea ja koulutusta?*
  - *Mihin ihmisoikeusnormeihin ja -teemoihin sosiaalisen vastuun johtaminen organisaatiossa pohjautuu?*
  - *Mitä haasteita ja esteitä ihmisoikeusvastuun toteuttamiseen liittyy?*

Jäsenkyselyn tulokset

- 85 % vastaajista piti ihmisoikeusvastuuta oman toimintansa kannalta erittäin tai melko tärkeinä
- 24 % vastaajista oli tehnyt ihmisoikeuksia koskevan riski- tai vaikutusarvion
- 24 % vastaajista oli saanut ulkopuolista painetta ihmisoikeusvastuuta koskevissa kysymyksissä
  - Pääsääntöisesti asiakkailta, mutta myös esim. omistajilta ja työntekijöiltä

- **Suurimpina haasteina ihmisoikeusvastuun johtamisen kannalta pidettiin ajanpuutetta ja vaikeutta ymmärtää oman liiketoiminnan ja ihmisoikeuksien välistä yhteyttä**
- **74 % vastaajista piti Keskuskauppakamarin Ihmisoikeussitoumusta kiinnostavana ja tarpeellisena**

Ihmisoikeussitoumus järjestelmänä

- Suomessa toimiville yrityksille ja yhteisöille rakennettu, ihmisoikeusvastuun parantamiseen tähtäävä järjestelmä
  - Perustuu yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskeville YK:n ohjaaville periaatteille (*UN Guiding Principles*)
  - Tarkastelee yritystoiminnan ihmisoikeusvaikutuksia ja -riskejä laajasti koko arvoketjun osalta
- **Järjestelmässä keskitytään toistaiseksi kahdeksaan keskeiseen ihmisoikeusteemaan**

IHMISOIKEUSTEEMAT

1. ***Oikeus elämään ja oikeus terveyteen***
2. ***Henkilökohtainen turvallisuus – ei häirintää, ahdistelua tai kiusaamista***
3. ***Syrjimättömyys***
4. ***Työn ja perheen yhdistäminen***
5. ***Yksityisyydensuoja***
6. ***Orjatyön ja pakkotyön kieltä sekä ihmiskaupan kieltä***
7. ***Kielletty lapsityö***
8. ***Ammattiyhdistystoiminnan mahdollistaminen***

Ihmisoikeussitoumuksen edellyttämät toimenpiteet yritykseltä

I. Toiminnan ihmisoikeusvaikutusten ja -riskien tunnistaminen

- Toiminnot, joihin organisaatiolla on eniten vaikutusvaltaa
  - oma työvoima
  - välittömät hankintakumppanit
  - asiakkaat
- Toimitusketjun osalta keskeisimmät ihmisoikeusteemat
  - hengen ja terveyden suoja
  - pakkotyön ja lapsityön estäminen
  - ay-toiminnan mahdollistaminen

II. Sitoutuminen, osallistaminen ja koulutus

III. Tavoitteiden asettaminen, seuranta ja raportointi

- Lähtökohtana viiden vuoden tulevaisuushorisontti
- Yritykset määrittävät tavoitteet itse

Ihmisoikeussitoumuksen askelmerkit

Hakuvaihe (1. vuosi)

- Organisaation, toimintojen ja tuotteiden kuvaus
- Oman toiminnan sekä toimitusketjujen ihmisoikeusriskien arviointi
- Ylimmän johdon sitoutuminen ihmisoikeusvastuun kehittämiseen, suunnitelmat koulutuksesta ja osallistamisesta

Vastuullisuuslautakunta myöntää oikeuden ihmisoikeussitoumus-tunnuksen käyttöön vuodeksi eteenpäin kun hakemus on hyväksytty.

Sitoumusvaihe (2.-5. vuosi)

- Päivitetään vuosittain tietoja, niiltä osin kuin toiminnassa tai tuotteissa on tapahtunut oleellisia muutoksia
- Raportoidaan hakuvuoden suunnitelmien toteutumisesta ja uusista suunnitelmista
- Viestintäsuunnitelma, tavoitteet ja mittarit sekä tiedot mahdollisista korjaavista toimenpiteistä

- Tiedot toimitetaan Keskuskauppakamarin tarjoamilla raportointilomakkeilla
- Keskuskauppakamari auditoi kriteerien toteutumisen viiden vuoden päästä siitä kun organisaatio on liittynyt Ihmisoikeussitoumuksen

Käsittely- ja vuosimaksut

Hakemuksen ja vuosiraportin käsittelymaksu, perustuu yrityksen/organisaation henkilöstömäärään

	kauppakamarin jäsenet	muut
henkilöstömäärä alle 50	500 €	600 €
henkilöstömäärä 50-200	1.500 €	1.800 €
henkilöstömäärä yli 200	3.000 €	3.500 €

Vuosimaksu Ihmisoikeussitoumus-tunnuksen käyttöoikeudesta, perustuu yrityksen/organisaation henkilöstömäärään

	kauppakamarin jäsenet	muut
henkilöstömäärä alle 50	1.500 €	1.800 €
henkilöstömäärä 50-200	2.500 €	3.000 €
henkilöstömäärä yli 200	5.000 €	6.000 €

Miksi Ihmisoikeussitoumukseen kannattaa liittyä?

- Tarjoaa **käytännöllisen työkalun** ihmisoikeusriskien hallintaan - sekä vastuullisuustyön aloittamiseen että jo aloitetun työn syventämiseen
- Tarjoaa **liiketoiminnallisen työkalun**, jolla luoda vastuullisia liikesuhteita ja kumppanuuksia ja siten vaikuttaa organisaation suorituskykyyn ja taloudelliseen tulokseen
  - sosiaalista vastuuta kantava organisaatio on arvostettu työnantaja ja tavaroiden ja palvelujen tarjoaja sekä riskittämpi yhteistyökumppani
- Tarjoaa **strategisen työkalun**, joka jäsentää ihmisoikeusvastuun johtamista organisaatiossa
  - auttaa valmistautumaan jatkuvasti vahvistuviin vastuullisuusodotuksiin, mukaan lukien lisääntyvään sääntelyyn

- Keskuskauppakamarin myöntämä **Ihmisoikeussitoumus-tunnus**
  - a) osoittaa organisaation tehneen toimintansa ihmisoikeusvaikutus- ja riskiarvioinnin Ihmisoikeussitoumuksen kriteerien mukaan
  - b) osoittaa organisaation sitoutumisen ihmisoikeusvastuun kehittämiseen
  - c) auttaa organisaatiota viestimään siitä, että se toteuttaa ihmisoikeusvastuutaan läpinäkyvällä, avoimella ja aktiivisella tavalla

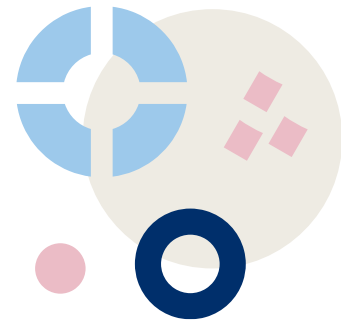
Tutustu Ilmastositoumukseen

Keskuskauppakamari järjestää maksuttomia tietoiskuja, joissa voit tutustua Ilmastositoumukseen. Kerromme, kuinka yrityksesi voi olla vastuullisuuden suunnannäyttäjäksi, mitä hyötyjä Ilmastositoumuksesta yrityksellesi on ja mitä Ilmastositoumus edellyttää. Tietoiskussa käymme läpi päästölähteitä ja kerromme, mistä yrityksesi voi hakea päästölähteisiin liittyviä tietoja.

Seuraava tietoisku:

21.1.2021 > ILMOITTAUDU

Vastuullisuus
on matka
↑
ETU-

KESKUS- KAUPPAKAMARI

[kauppakamari.fi](https://www.kauppakamari.fi)

#Keskuskauppakamari

@K3FIN

Kiitos!

Antti Turunen, vastuullisuusasiantuntija

Antti.Turunen@chamber.fi

[@AnttiTurunen10](https://www.instagram.com/AnttiTurunen10)